

Ida Jessen

De kinderen

Vertaald uit het Deens door
Diederik Grit en Edith Koenders

DE GEUS

Deze uitgave is tot stand gekomen met een bijdrage van The Literature
Centre of The Danish Arts Center (Kopenhagen)

De vertalers ontvingen voor deze vertaling een werkbeurs van het
Nederlands Letterenfonds

Oorspronkelijke titel *Børnene*, verschenen bij Gyldendal

Oorspronkelijke tekst © Ida Jessen & Gyldendal, 2009

Published by agreement with Leonhardt & Høier Literary Agency A/S,
Copenhagen

Nederlandse vertaling © Diederik Grit, Edith Koenders en De Geus BV,
Breda 2011

Omslagontwerp Berry van Gerwen

Omslagillustratie © Rebecca Parker/Trevillion Images

ISBN 978 90 445 1627 2

NUR 302

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Geus BV,
Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland. Telefoon: 076 522 8151.
Internet: www.degeus.nl.

Wilt u het gratis magazine *Geuzennieuws* met informatie over onze
nieuwe uitgaven ontvangen, ga dan naar www.degeus.nl en meld u aan.

Op Oudejaarsdag, halverwege de middag, kwam in de schemering een kleine rode Renault 5 aanrijden door het Naverslundse bos ten noordoosten van Hvium. Het had net geregend en de nevel zweefde tussen de bomen, vlak boven de aarde, zonder te bewegen.

‘Nu kan het niet ver meer zijn’, zei Solvej. ‘Søren Martinsen zei dat we gewoon langs het landgoed Naverslund moesten rijden en dan de eerste weg rechts nemen, dan zijn we er.’

‘Prima’, zei haar moeder op de stoel naast haar, met dezelfde opmonterende stem als waarmee ze al de hele lange rit vanaf Helsingør had gesproken. De donkere tunnel van bomen opende zich en een grauwe hemelkoepel werd zichtbaar. Ze lieten het bos achter zich en passeerden een groot wit hoofdgebouw van twee verdiepingen. Daarachter lagen stallen en schuren. Het licht van de koplampen gleed over de ramen. Er brandde geen licht in het grote huis, zelfs geen buitenlamp was aan.

‘Daar is een weg’, zei Solvejs moeder.

‘Waar?’

‘Vlak voor je.’

Solvej minderde vaart.

‘Denk je echt dat we die moeten nemen?’

‘Laten we het proberen.’

De onverharde weg was smal, modderig, met diepe tractorsporen. Hij liep omlaag, met akkers aan de ene kant en een windsingel aan de andere. Aan de voet van de heuvel kruisten ze een beek, en daarna veranderde de weg in één grote smurrie. Ze bevonden zich nu in een kreupelbos, en in het schijnsel van de autolichten zagen ze dat de weg steil omhoogging.

‘Ik ben benieuwd of we dat redden’, zei Solvej.

‘Vast wel’, antwoordde haar moeder. ‘Zet hem gewoon in z’n twee en rijden maar.’

Heel voorzichtig reden ze verder. De auto gleed van links naar rechts, en Solvej lachte opgewonden met gloeiende wangen, terwijl haar moeders oude terriër zat te piepen op de achterbank. Maar toen ze de top van de heuvel bereikt hadden, zagen ze een lichtje tussen de bomen, en even later reden ze het erf op van een wit huis met rode vakwerkbalken. De lamp boven het stoepje voor het huis brandde. Voor de rest was het donker.

Het dichtslaan van de autodeuren doorbrak de stilte, en een vermolmdde lucht van bos en aarde en gevallen bladeren sloeg hun tegemoet. Ze waren zeven uur onderweg geweest en waren stram van het zitten. Een suizend en prikkelend gevoel bekleemde hen.

‘Heb je de sleutel?’ vroeg haar moeder.

‘Die zou hier moeten liggen.’

Solvej liet haar hand over de deurpost glijden. Toen schoot haar te binnen dat Søren Martinsen had gezegd dat hij hem naast het stoepje zou leggen. Ze woude tussen de bladeren. Aan beide kanten van het stoepje stond een donkere kerstroos. Zo groot en struikachtig had ze ze nog nooit gezien. Ze waren vast heel oud.

‘Hebbes.’ Ze kwam overeind en stak de sleutel in het slot, draaide hem om en stootte de deur open. Verbaasd voelde ze warmte op haar gezicht. ‘Ik geloof dat de kachel aan is’, zei ze. ‘Een houtkachel zo te ruiken.’

Ze gingen de woonkamer binnen, waar tussen twee ramen een piano stond. De houtkachel was nog een beetje warm, en toen ze het deurtje opendeden, zagen ze de smeulende resten van een vuur.

‘Wat ontzettend aardig van hem’, zei Solvej. ‘Hij moet hier

speciaal langsgegaan zijn om de kachel aan te steken.'

'Ja, dat is echt heel aardig', zei haar moeder, maar Solvej vond dat ze niet dankbaar genoeg klonk. Op hetzelfde moment schoot er een felle hoop in haar omhoog die haar moeheid verdrong. Het was een geluksgevoel, dat zo plotseling oplaaide dat het bijna pijn deed. De warme woonkamer betekende dat er een plekje voor haar was. Aan haar eenzame zwerftocht was een einde gekomen. Ze liet haar tas met een plof op de grond vallen en liep de kamer rond, deed wat lampen aan en kon haar ogen amper geloven toen ze de keuken binnenliep en een marmeren aanrechtblad en een afwasmachine aantrof. De lamp weerkaatste in het gordijnloze raam. Ze boog zich voorover naar de ruit en probeerde naar buiten te kijken, naar de tuin. Maar het enige wat ze zag waren haar eigen opengesperde ogen en de hoop, die op dezelfde manier in haar brandde als de wanhoop lange tijd had gedaan. Het zat allemaal in haar lijf: de slapeloosheid, de schrik, de schaamte, de stress, en nu deze overweldigende blijdschap.

Het huis was een oude houthakkerswoning van het landgoed Naverslund, dat voor verschillende doelen verhuurd was geweest. De universiteit van Århus had het een tijdje gebruikt, en de laatste bewoonster was een yogalerares geweest die, zoals Søren Martinsen door de telefoon verteld had, een half jaar lang geprobeerd had om leerlingen te krijgen. Maar dat was niet gelukt en ze was heel plotseling vertrokken en had nogal wat spullen achtergelaten. Dat wist Solvej en het kwam haar goed uit, want hoewel ze verpleegkundige in de jeugdgezondheidszorg was en zes jaar als algemeen verpleegkundige had gewerkt, bezat ze weinig meer dan kleren, boeken en een radio. Ze had een bestaan opgebouwd en het weer afgebroken. Zo ver was ze gekomen.

Het huis was een mengeling van luxe en eenvoud. Het gangetje had een stenen vloer, door vele voeten uitgesleten. Er

was een badkamer met een badkuip en een ouderwets handdoekenrek, en de wasbak rustte op een marmeren plaat. Maar de wc-pot was bruin uitgeslagen van de roest, en het water uit de kranen was geelbruin. In de slaapkamer was het ijskoud. Ze liet de deur openstaan, zodat de warmte naar binnen kon en liep naar boven. De bovenverdieping was één grote ruimte met de schoorsteen in het midden. Aan weerszijden daarvan was een raam, en meteen daarachter de duisternis, gitzwart. Er stond een lage Ikeabank onder het zeer schuin aflopende dak en aan de andere kant lag een matras. Verder stond er een eettafel die was uitgetrokken, zodat er plaats voor twaalf personen was. Ze liep weer naar beneden en trof haar moeder aan, die de bodem van de pannen keurde.

‘Breng jij de bagage maar naar binnen, dan maak ik het eten’, zei haar moeder.

Toen Solvej buiten kwam, beseftte ze pas goed hoe zuiver de lucht was. Het gebladerte ritselde onder haar voeten, en heel, heel ver weg, kilometers verderop, weerklonk het nauwelijks hoorbare geruis van auto’s op de grote weg naar Viborg. De bomen drupten nog na. Maar wat ze ervoer, was een overwelldigende stilte. Ze droeg tassen, dozen en plastic zakken naar binnen. Toen ze Christianes rode slofjes boven in een plastic zak zag liggen, zette ze die in het schoenenrek in het gangetje, waarna ze in gedachten verzonken bleef staan. Zo trof haar moeder haar aan.

‘Kom mee naar binnen, daar is het warm’, zei ze teder en ze sloot de buitendeur. ‘Zo vat je nog kou.’

Ze aten. Solvejs moeder had eten van thuis meegenomen. Een gekookte kreeft, die ze deelden. Daarna aten ze gebraden duif, die haar moeder in een saus had opgewarmd, en ze dronken er wijn bij. Ze wisten van tevoren immers niet of er pannen in het huis waren, maar alles was er. In een grote mahoniehouten kast vonden ze een heleboel borden, messen,

vorken en glazen. Haar moeder had een tafelkleed gevonden en op tafel gelegd, een kerstroos in een vaasje gedaan en een kaars in een kandelaar voor het raam gezet, en Solvej zag dat wel, maar ze was te moe om er iets van te zeggen of haar te bedanken. Als haar moeder er niet geweest was, zou ze gewoon met een lepel uit de pan hebben gegeten.

Dit was haar nieuwe leven. Ze begreep het niet. Een nieuw huis en een nieuw bestaan, waar ze voor moest vechten. Het enige wat ze wist, was dat ze het nog zwaar genoeg zou krijgen en dat ze nu midden in die fase zat. In haar lichaam schreeuwde een gemis, dat ze het zwijgen moest opleggen, zodat ze kon nadenken en plannen kon maken.

Ze had het nooit eerder zwaar gehad. Maar het was nu eenmaal zoals het was. Ze had geen keus.

Na de afwas ging Solvej op de chaise longue in de hoek van de kamer liggen. Haar moeder nam met een boek plaats in een stoel en Solvej bekeek haar gezicht in het lamplicht, terwijl de hond zuchtte in zijn slaap en haar moeder de wit oplichtende bladzijden omsloeg. Het was half tien. Zo meteen was het te laat om te bellen, bedacht ze, en ze besepte vervolgens dat ze helemaal niet kon bellen. Een van de eerste dingen die ze gedaan had, was kijken of er een telefoonaansluiting was. Ze had haar eigen telefoon uit een van de dozen gehaald en aangesloten, maar er was natuurlijk geen verbinding. Ze moest een abonnement nemen. Waarom had ze daar niet aan gedacht voordat ze hierheen verhuisde? Haar lichaam voelde zwaar en loom, en tegelijkertijd kriebelde er iets in haar. Haar moeder kuchte en keek op. Het was alsof ze naar iets in huis of in het bos luisterde. Maar toen verdiepte ze zich weer in haar boek.

‘Ik ga maar eens theezetten’, zei ze na een poosje. Ze stond op en even later suisde de ketel op het fornuis, een blikje werd geopend en de kastdeur ging open en dicht. Het was alsof

haar moeder met haar probeerde te spreken, met alle bekende geluiden die altijd rondom haar hadden geklonken, en Solvej dwong zichzelf om op te staan en te helpen. Ze gingen tegenover elkaar aan de eettafel zitten.

‘Wie is die Søren Martinsen eigenlijk?’ vroeg haar moeder.

‘Een soort manusje-van-alles hier op Naverslund. Hij heeft alles geregeld. Hij belde me toen ik die advertentie had gezet.’

‘Dat is mooi.’

Het bleef even stil.

‘Wanneer zie je Christiane weer, denk je?’

‘Ik weet het niet’, zei Solvej, en haar ogen vulden zich met tranen. Maar het klopte niet wat ze zei. Ze zou Christiane de volgende vrijdag, over vijf dagen, voor het eerst een weekend hebben, maar haar moeders milde stem wekte in haar vaak een bijna onbeheersbaar gevoel van moedeloosheid en ontredering op.

‘Wat zal het fijn zijn om haar weer terug te zien. En leuk om Mortens nieuwe vriendin te ontmoeten. Je zei toch dat Christiane haar aardig vindt?’

‘Hoe denk je dat het zal gaan, allemaal?’ vroeg Solvej.

‘Je moet een wasmachine hebben’, zei haar moeder. ‘Ik wil je er eentje geven als cadeau voor je nieuwe huis, als je wilt.’

‘Ik zal kijken of ik er eentje tweedehands kan krijgen’, antwoordde Solvej.

Ze praatten een tijd over het huis. Solvejs moeder stelde voor dat Solvej gordijnen zou ophangen.

‘Misschien is dat wel zo fijn’, zei ze, maar Solvej vond de kale ramen juist prettig, en dus zei haar moeder niets meer. Achter alle vertrouwde dingen die ze zeiden en achter het zachte gerinkel van hun theekopjes voerden ze een heel ander gesprek. Voerden ze eigenlijk wel hetzelfde gesprek? Wie zou het zeggen? Maar wat ze ook zei, haar moeder luisterde met een bijna eindeloos geduld. Neem dit van me over, mam. Ja, Solvej.

Naarmate de avond verstreek, werd Solvej steeds nerveuzer en ze rookte de ene sigaret na de andere. Vlak voor twaalfen stond haar moeder op.

‘Ik ga de boel een beetje luchten’, zei ze.

Even later riep ze haar vanuit de geopende terrasdeur.

‘Kom eens.’

Ze liepen de tuin in. De wolken waren verdwenen en het was een heldere nacht. De hemel was bezaaid met sterren en het naaldbos dat de tuin omsloot, tekende zich af tegen de lucht. In de verte werd de ene vuurpijl na de andere afgeschoten en pas een tijd later volgden de doffe dreunen, alsof ze door de lucht werden verschoven en uit een andere wereld kwamen aanrollen. Solvej liep het stoepje af naar het grasveld en voelde direct hoe het vocht door haar dunne schoenen drong. De aarde was drassig en zacht. Ze stapte verder de tuin in, die schuin afliep en bleef staan bij de beschoeiing, waar ze zacht een stroompje hoorde sijpelen. Een zilverachtig geluid in de duisternis. Blijkbaar stroomde er een beekje door de tuin.

‘Hoe ver zit je eigenlijk van de dichtstbijzijnde burens af?’ vroeg haar moeder toen ze weer naar binnen waren gegaan.

‘Een kilometer of zo’, antwoordde Solvej. ‘Naverslund, het hoofdgebouw van het landgoed.’

‘Maar woont daar ook iemand?’

‘Nee. Dat is een kantoor of zoiets.’

‘Nou ja, dat merk je vanzelf’, zei haar moeder. Kennelijk werd ze nu een beetje moe. Solvej hoorde haar rommelen in de badkamer en liep naar boven om het bed voor haar op te maken. De hond volgde haar de trap op en ze gaf hem klapjes op zijn stugge ruwe vacht, terwijl hij haar met zijn halfblinde ogen aankeek. Ze spreidde het dekbed uit over de matras, en op hetzelfde moment klonk er een harde klop op de buitendeur. Eén klop maar. Ze keek op haar horloge. Het

was half één geweest en ze had geen auto gehoord. Ze keek uit het zolderraam omlaag in de halve cirkel van licht, naar alle rode beukenbladeren op het erf en naar het dak van haar eigen auto. Ze zag niets. Toch ging ze naar beneden en deed open. Zoals ze verwacht had, stond er niemand. Het erf was verlaten. Misschien had een dier de deur geschampt, of ze had zich vergist. Maar ze draaide de deur zorgvuldig op slot met de sleutel, zo'n ouderwets geval, half verroest, weerbarstig in het slot en hard.

Later lag ze in de kleine slaapkamer, klaarwakker. Het was er niet koud meer, maar het bed was klam. Ze stond op en pakte een wollen deken die ze over de matras uitspreidde. De maan scheen in de spiegel die aan het voeteneinde van haar bed stond. De kamer was vol licht en de nacht bracht allerlei nieuwe geluiden voort. Op het terras klonk geritsel, ver achter in de tuin hoorde ze een vreemd dof geknor, en in de woonkamer tikte de kachel zachtjes door het dalen van de temperatuur. In de kamer kraakten de vloerplanken, de muren gaven zich gewonnen, en er klonk lawaai in de dakgoot boven het raam. Vlak boven haar hoofd hoorde ze steeds een slepend geluid. Ze dacht dat het de hond was, die net als zij niet kon slapen. Af en toe dommelde ze in, en iedere keer werd ze met een schok wakker door het geluid van de harde hondenpoten, maar ze was te moe om op te staan en het beest naar beneden te halen.